

ERMƏNİLƏRİN DAĞLIQ QARABAĞLA BAĞLI İDDİALARININ HEÇ BİR HÜQUQİ ƏSASI YOXDUR

**Millətlərin öz müqəddəratını həll etmək hüququ Qarabağ
münaqişəsinə tətbiq oluna bilməz.**

Rza Talıbov,

BDU-nun Beynəlxalq Hüquq və

Beynəlxalq Münasibətlər fakültəsinin magistrantı

Uzun illərdir ermənilər Dağlıq Qarabağın Azərbaycandan alınmasına çalışır və bütün dövrlərin ideologiyasından, obyektiv-subyektiv vəziyyətlərdən məharətlə istifadə edərək bu məsələni həmişə gündəmə gətirməyə çalışırlar. Hazırda isə “millətlərin öz müqəddəratını təyin etmək hüququ” adı altında “tam müstəqillik” kimi qondarma ideyanı həyata keçirmək istəyirlər. XXI əsrin reallıqlarına, beynəlxalq hüquq normalarına, xüsusən də Lissabon sammitinin hamılıqla qəbul olunmuş qərarlarına zidd olaraq onlar hələ də iki əsr əvvəl irəli sürülmüş inqilabi nəzəriyyələrə, bolşevik psixologiyasına və taktikasına əsaslanaraq qondarma iddialarla çıxış edirlər. Odur ki, ermənilər bu günə qədər beynəlxalq hüquq normalarına hörmətsizlik edir, 12 ildir dünyanın ən mötəbər təşkilatı - BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini icra etmir. Belə ki, 822, 853, 874, 884 sayılı məlum qətnamələrə əsasən erməni qoşunları işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindən **dərhal, tamamilə, qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır**. Amma reallıq ondan ibarətdir ki, Azərbaycan Respublikasının 20 faizini işğal edən, 1 milyondan artıq qaçqın və məcburi köçkünü siyasi, hüquqi və humanitar fəlakətə məruz etmiş Ermənistan-ermənilər beynəlxalq hüquq normalarını icra etməməklə yanaşı, lazım olduqda onlara istədikləri kimi münasibət bəsləyirlər.

Yeri gəlmişkən, bədnam qonşularımızın əllərində bayraq etdikləri “millətlərin öz müqəddəratını təyin etmək hüququ”nun yaranma tarixinə nəzər salaıq. Belə ki, 1896-cı ildə Londonda keçirilən Beynəlxalq Konqresdə inqilabi nəzəriyyə əsasında qərar qəbul olunur. “... Konqres elan edir ki, o millətlərin müqəddəratını tam təyin etmək hüququnun tərəfdarıdır və hərbi, milli mütləqiyyətdən əziyyət çəkənlərə dəstək olaraq beynəlxalq kapitalizmlə mübarizədə bu günün fəhlə sinfini birgə mübarizəyə çağırır” (Novoe Vremya jurnalında yer verilir. “Die Neue Zeit” alman Sosial-Demokrat Partiyasının nəzəri jurnalı, 1883-1923-cü illərdə Ştutqartda nəşr olunub). O vaxtlar öz müqəddəratını təyin etmək və muxtariyyət məsələsinə eyni, yəni, sinonim kimi baxılırdı. Hətta, Polşa haqqında Konqresdə müzakirələrdən sonra yekun sənədlər alman dilindən rus dilinə tərcümə edilərkən, “millətlərin muxtariyyəti” kimi verilmişdi. 1913-cü ildə Rusiya marksistlərinin yay müşavirəsində qeyd edilir ki, “Millətlərin öz müqəddəratını təyin etməsi hələ onun tam tərkibdən çıxması (ayrılması) deyil, həm də bu, daha çox millət-

çilik yaradır. Bu isə internasionalın tələblərinə ziddir". Beləliklə, buradan aydın olur ki, təkcə öz müqəddəratını mədəni-muxtariyyat şəklində təyin etmək hüququ maksimum demokratik, minimum millətçilik deməkdir.

Elə bu yerdə millətlərin öz müqəddəratını təyin etməsi hüququnun yaranma tarixinə nəzər salaq. 1896-cı il Londonda Beynəlxalq Konqres, 1903-cü il Rusiya proqramı bu formulu inqilabi hərəkətin "qılgıncı" kimi bəyan etdi. "Millətlərin öz müqəddəratını təyin etmək hüququ" hələ Rusiya marksistlərinin proqramlarına (9-cu paraqraf) daxil idi. Roza Lüksemburq 1909-cu ildə "Milli məsələ və muxtariyyat" əsərində qeyd edirdi ki, bu, imperializm və çarizmə qarşı mübarizədə ən optimal yoldur. Çünki milli hərəkətin bütün təbəqələrini əhatə edə bilir və bununla da biz öz niyyətimizə çata bilərik. Kautski isə deyirdi: "Bu formada dövlətçilik ideyaları kütləvi qırğınlara, milli-mənəvi dəyərlərin dağıdılmasına gətirib çıxara bilərlər. Bu, çox qorxulu simptomdur". Vaxtilə Lenin məhz bu formula görə Kautskini xain (reneqat) adlandırmışdı. Kautskinin 1909-cu ildə yazdığı "Hakimiyyətə yol" adlı kitabda "Bu, yerlərdə milli muxtariyyatı təşkil etməklə mövcud idarəetmə sistemini zəiflətmək və məhv etməklə yanaşı, bir daha əvvəlki idarəetmə sisteminin bərpa olunmasına şərait yaratmamaq məqsədi daşıyır. Əslində bu, ...Əsrlər boyu qarşılıqlı narazılığın əsası və mübarizə üçündür. İnqilabın məqsədi də budur. Əgər birinci halda bu alınmasa, onun beynəlxalq dəstək üçün..." bu halda çox vaxt "millətçilər" öz millətini əvəzolunmaz və ya nümunəvi kimi göstərməyə çalışacaqlar, bəzən isə "həddən artıq əziyyət çəkmiş, istismar olunmuş millət kimi" (K.Marks, iyun, 1866. "Engelsə məktub") - deyər qeyd edir. Polşanın Rusiyaya, İrlandiyanın isə İngiltərəyə münasibətində bu simptomlar aydın görünür.

DAĞLIQ QARABAĞ MUXTAR VİLAYƏTİ (DQMV)

DQMV Azərbaycan ərazisində və tərkibində 07 iyul 1923-cü ildə Sovetlər Rusiyasının (RSFSR) və SSRİ-Sovetlər Birliyinin təzyiqi ilə təşkil olunmuşdur. Sovetlər Birliyi (SSRİ) - dağılıdıqdan sonra 1992-ci ildə muxtariyyət ləğv olunmuşdur və 1923-cü ilədək olan status bərpa edilmişdir. Keçmiş SSRİ-də ən qədim yaşayış məskənlərindən biridir. Azərbaycan tarixinin ayrılmaz hissəsi olan Azıx mağarası, Xocalı qəbiristanlığı və ona yaxın kurqanlar eneolit və tunc dövrlərinə aiddir. Eramızın I əsridə Qafqaz Albaniyasından, II əsrdə Roma işğalından, IV əsrdə sasanilərdən, VI əsrdə hunlar, sonralar səlcuqlardan zərbələr alan Qarabağ, nəhayət 1813-cü ildə Gülistan müqaviləsi ilə Şimali Azərbaycanın tərkibində Rusiyaya birləşdirildi.

Hələ bir qədər uzaq tarixə nəzər salsaq, görürük ki, yerli alban tayfaları, qarqarlar və utilər erməni və Alban kilsələri arasındakı mübarizədə (Rusiyanın dəstəyi ilə) təcridən erməniləşdirildi - qriqorianlaşdırıldı. Beləliklə, tarix göstərir ki, ermənilər Dağlıq Qarabağda aborijen olmayıb və əsas fəlakət 1813-cü ildə Şimali Azərbaycanın Rusiyaya birləşdirilməsindən sonra həmin əraziyə kütləvi və məqsədyönlü şəkildə ermənilərin köçürülməsi ilə başlayıb. 1911-ci ildə rus tədqiqatçısı N.İ.Şavrov "Novaya uqro-

za russkomu delu v Zakavkaze” kitabında yazır: “Zaqafqaziyada yaşayan 1 milyon 300 min ermənidən 1 milyonunu - yerli əhaliyə aid olmayan erməniləri biz köçürmüşük”. Təkcə 1826-1828-ci ildə iki il ərzində Zaqafqaziyaya 40.000 İran ermənisi, Türkiyədən isə 80 min erməni köçürülmüş və ikinci mərhələdə İrəvan, Naxçıvan, Dağlıq Qarabağ və Şamaxıya da köçürülmələr davam etmişdi. Budur, sonralar ermənilərə əsas verən “yerli” xalq anlayışı. Beləliklə, millətlərin, xalqların öz müqəddəratını təyin etmək hüququnu XX əsrdə ermənilər spesifik formada həyata keçirilməyə başlamışdılar.

Ermənilər zaman-zaman gah Çar Rusiyasının, gah Sovetlər Birliyinin hərbi, siyasi, iqtisadi imkanlarından bəhrələnərək öz məkrli siyasətlərini həyata keçirmək üçün çalışıblar. 1987-ci ildə Azərbaycan xalqının böyük oğlu Heydər Əliyev Moskvada SSRİ rəhbərliyindən - Sov. İKP MK-nın Siyasi Bürosu üzvlüyündən və SSRİ Nazirlər Sove-ti sədrinin birinci müavini vəzifəsindən istefa verdikdən bir neçə gün sonra akademik Aqambeqyan Parisdə Dağlıq Qarabağın Ermənistanı məxsus olduğunu bildirdi.

Bundan sonra 1987-ci ildə Ermənistanı birləşmək haqqında qondarma “xalq” hərəkatı, DQMV-nin Ermənistanı birləşmək haqda, Ermənistanın isə onu öz tərkibinə qəbul etməsi haqda qərarı o vaxtkı SSRİ Konstitusiyasına zidd idi. O dövrdə M.S.Qorbaçov başda olmaqla Sovet İttifaqı (SSRİ) rəhbərli-yi bilərəkdən bu haqda dərhal bəyanat vermədi. Bu isə regionda bu günə qədər davam edən münaqişənin - Azərbaycana qarşı təcavüzün əsasını qoydu.

1991-ci ildə isə Sovetlər Birliyi dağıldıqdan sonra ermənilər “öz müqəddəratını təyin etmək hüququn”dan istifadə etmək qərarına gəldi və hələ təxminən yüz il əvvəl - 1898 və 1903-cü illərdə qəbul olunmuş beynəlxalq müstəmləkəçilik əleyhinə yönəlmiş qərarı əldə rəhbər tutdular və öz hərəkatlarını Leninin artıq köhnəlmiş, II Dünya Müharibəsindən sonra isə öz əhəmiyyətini tamamilə itirmiş ideyaları ilə əsaslandırdılar.

Beynəlxalq hüquq sahəsində görkəmli mütəxəssis, BMT-nin insan haqları üzrə eksperti, professor S.V.Çerçiçenkonun dediklərindən: “...Bir dəfə İnsan Hüquqları Komissiyasında mənim çıxışından sonra bir erməni qızı (hansı ki, Diplomatiya Akademiyasını bitirmişdi) yaxınlaşdı ki, cənab professor, xahiş edirəm “Azərbaycandakı erməni azlığından” danışmayın və bu fikri inkişaf etdirməyin. Çünki Qarabağda hazırda belə bir ideya var ki, biz erməni deyilik, qarabağlıyıq, sadəcə, erməni dilində danışırıq. Başqa cür Qarabağın gələcək müstəqilliyinə bəraət qazandırmaq olmur”. Sonra professor deyir: “... bir dəfə Ermənistanın BMT-dəki nümayəndəsi mənə Dağlıq Qarabağda gedən hərbi paradın video-kasetini göstərdi. Veriliş rus dilində, komandalar rus dilində, taktiki hazırlıq və izahlar rus dilində, lap sonra azca ermənicə nəşə dedilər. Bununla da, qarabağlılar (ermənilər) qeyd edirlər ki, “onların xüsusi mədəniyyəti” və milli qurumları var. Professor deyir: “Görən, nəyə görə ruslar Ukraynada, ukraynalılar isə Rusiyada milli azlıq kimi muxtariyyət tələb etmirlər? Lap gülməli olardı, əgər müstəqillik də tələb etsələr”.

“İnsan hüquqlarının beynəlxalq müdafiəsi” nə həsr olunmuş mühazirələrdə professor S.V.Çerçiçenkonun fikirləri və dəlilləri də maraqlıdır. V.S.Leninin yazdığı “Millətlərin öz müqəddəratını təyin etmək hüququ” haqqında və “Milli məsələlərə da-

ir tənqidi qeydlər” əsərləri və onun normaları II Dünya Müharibəsindən sonra, hətta SSRİ-də belə öz əhəmiyyətini BMT-nin müvafiq nizamnaməsindən sonra itirməli oldu.

Millət haqqında bu günə qədər “beynəlxalq hüquqda İ.V.Stalin tərəfindən verilmiş tərif qalmaqdadır. İ.V.Stalin 1912-ci ildə “Marksizm və milli məsələ” əsərində italyalı həmkarı Mançennin baxışlarına əsaslanırdı. Millət - insanların tarixi ümumi birliyi, ümumi əraziyə, iqtisadi həyata, dilə, kökə, ümumi mədəniyyətə əsaslanan birlikdir. Sonralar 1917-ci ildə Oktyabr inqilabı baş verdi, əvvəl Sovet Rusiyası, sonra isə 1922-ci ilin dekabrında Sovetlər Birliyi yarandı. 1922-ci ildə 4 respublika ittifaq müqaviləsi imzaladığı halda, 1936-cı ildə onların sayı 12-yə çatdı. 1940-cı ildə isə Pribaltika respublikaları Litva, Latviya və Estoniya ilə bu göstərici 15-ə yüksəldi. Rusiya Federasiyasında 21 muxtar respublika, 1 muxtar vilayət, 9 muxtar dairələr var idi. Hər bir muxtar respublikanın özünün vətəndaşlığı, ərazisi, konstitusiyası və s. atributları formalaşdı.

1939-1945-ci illərdə II Dünya Müharibəsindən sonra dünyanın yenidən bölüşdürülməsi anlayışı tədricən yeni suveren dövlətlərin yaranmasına gətirib çıxardı. 1947-ci ildə Hindistan və Pakistanın İngiltərə müstəmləkəsindən azad olması, 1949-cu ildə Çin Xalq Respublikası, 1959-cu ildə Kuba Respublikası, 1962-ci ildə Əlcəzairin və s. dövlətlərin yaranması bu proseslərin labüd nəticəsi idi.

Bu gün isə BMT-nin nizamnaməsinin II maddəsinin 7-ci bəndinin tələbləri Ermənistan tərəfindən kobud surətdə pozulur. “Başqa ölkələrin daxili işlərinə qarışmağın qadağan olunması”, daha dəqiq desək, Ermənistan tərəfindən (1988-ci ildən SSRİ daxilində) 1992-ci ildən beynəlxalq hüquq subyekti kimi pozulur.

Halbuki Fransa 1982-ci ildə rəsmi olaraq korsikalılara, bretonlara “azsaylı etniklər” kimi, 2000-ci ilin 21 iyulunda isə korsikalılara geniş muxtariyyət verdi. Onlar isə müstəqillik istəyirdilər (həmin geniş muxtariyyəti Dağlıq Qarabağa da Azərbaycan təklif edir). “Milli-mədəni muxtariyyət” və bu günkü müasir beynəlxalq hüquq və millətlərin öz müqəddəratını təyin etmək məsələsinin həlli üçün ən optimal variantdır.

Rusiya Federasiyasının (RF) Konstitusiyasının 65-ci maddəsi həmin ərazilərdə yaşayan millətlərin milli-tarixi ənənəsini və ruhunu əks etdirir. Xalqların “öz müqəddəratını təyin etmə hüququ”nun prinsiplərinə əsasən hal-hazırda Rusiyada (RF-nin tərkibində) 21 respublika, 10 muxtar mahal və 1 muxtar vilayət (Yəhudi Muxtar Vilayəti) - cəmi 32 milli qurum mövcuddur. Muxtariyyət milli azlıqlara verilən, dövlət regionunun daxili özünidarəsidir. Çoxmillətli dövlətdə etnik birlik tək-cə vahid dövlətin tərkibində ayrıca dövlət yaratmaqla deyil, həm də milli-mədəni muxtariyyət çərçivəsində öz müqəddəratını təyin edə bilər. **Məsələn: Rusiyada bu sxem üzrə 50-dən çox xalqın öz dövlət quruluşu yoxdur. (5) (6).**

“Öz müqəddəratını təyin etmə hüququ”na (Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağda yaşayan erməni azlıqlarının əsaslandığı fakt) əsaslanaraq hələ 1934-cü ildə Rusiya Federasiyasının tərkibində yaradılmış, sahəsi 36 min kv. km (Müstəqil Ermənistan)

tanın sahəsi 29 min kv. km-dir) olan və dünyanın ən güclü diasporu olan yəhudi diasporuna malik olan Yəhudi Muxtar Vilayətinin 1991-ci ildə SSRİ-nin dağılmasından bu vaxta kimi öz müstəqilliyini nə üçün tələb etməməsi faktı da maraqlıdır. Bu azmı kimi onlar hətta 1934-cü ildən bəri muxtariyyətin adını belə dəyişməyiblər.

Digər tərəfdən, başqa dövlətlərin ərazilərində yaşayan ermənilərin (ermənilərin özlərinin yazdıqları kimi, Amerikada təxminən 3 milyon, Fransada 2 milyon, Rusiyada 1,5 milyondan çox, Gürcüstanda 300 minə qədər erməni yaşayır) onlardan müstəqillik tələb etməməsi də maraqlıdır.

Azərbaycanda - Dağlıq Qarabağda erməni azlıqlarının sayı təxminən 84 mindir və yuxarıda qeyd edildiyi kimi SSRİ-nin dağılmasından, yəni 1991-ci ildən sonra müstəqillik tələb edirlər. Əlbəttə, burada heç bir məntiq yoxdur.

Bu erməni siyasətçilərinin konstruktivsizliyini bir daha sübut edir və dünya dövlətləri tərəfindən kosmosun öyrənilməsi, Avropa Şurasının (AŞ) yaradıldığı, qabaqcıl xalqların və dövlətlərinin ekologiya və işsizlik problemləri ilə maraqlandığı, paralel olaraq sürətli tempə qloballaşma prosesinin - integrasiyanın gətirdiyi, regional əməkdaşlığın yeni mədəni səviyyəyə çatdığı bir şəraitdə erməni millətçiliyinin belə üsulları bütövlükdə region üçün təhlükə yaradır.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi ardıcıl və prinsiplial, uğurlu diplomatiya və məqsədyönlü strategiya nəticəsində nəhayət, 1996-cı ilin dekabrın 3-də ATƏT-in Lissabon sammitində Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə 3 əsas prinsip:

- 1. Ermənistan və Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü.**
- 2. Dağlıq Qarabağın hüquqi statusu. Azərbaycan Respublikasının tərkibində ən yüksək muxtariyyət (öz müqəddəratını təyin etmək hüququ ilə).**
- 3. Dağlıq Qarabağın və onun bütün əhalisinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, bütün tərəflərin nizama salınması qaydalarının qorunması sahəsində öhdəliklərin icrasının təmin edilməsi prinsipləri qəbul edildi.**

ATƏT-in 54 üzv dövlətindən, Ermənistandan başqa 53 üzv dövləti bu 3 əsas bəndi-prinsip dəstəklədi.

Beləliklə, beynəlxalq hüquq normaları erməni iddialarına heç bir əsas vermir və ya onların iddiaları heç bir müasir və qüvvədə olan beynəlxalq hüquq normalarına əsaslanmır. Əgər bolşevik fikirlərinə və ya müstəmləkə psixologiyasına istinad edilərsə, ermənilər öz fikirlərini yuxarıda qeyd edildiyi kimi, əsaslandırma bilirlər- bu isə göründüyü kimi, ən azı absurddur.

Digər tərəfdən bu sahədə münaqişənin həlli üçün ən mütəbər beynəlxalq hüquqi sənədlərdən biri 24 oktyabr 1970-ci ildə BMT Baş Assambleyasında qəbul olunmuş Bəyannamədir. Həmin Bəyannamədə qeyd edilir ki, "... Öz müqəddəratını təyin etmək hüququ:-heç bir vəchlə ərazi bütövlüyünün və siyasi suverenliyin bir hissəsinin və tamamilə bölünməsinə, dağılmasına gətirib çıxara biləcək hərəkətləri dəstəkləmək və sanksiyalaşdırmaq kimi şərh olunmamalıdır!...". "Hər dövlət başqa dövlətin ərazi bütövlüyünün və müstəqilliyinin qis-

mən və ya tamamilə bölünməsinə yönələn və gətirib çıxara biləcək hərəkətlərdən çəkinməlidir”.

Analoji prinsiplər, 1975-ci il Helsinki aktında, 1986-cı il Vyana görüşlərinin yekun sənədlərində, 1990-cı il ATƏT-in konfransında öz əksini tapıb. Beləliklə, beynəlxalq hüquq, millətlərin öz müqəddaratını təyin etmək hüququ və onun həyata keçirilməsi ərazi bütövlüyünün qorunması tələbi ilə məhdudlaşır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev hələ Avropa Şurasının Parlament Assambleyasında Azərbaycan nümayəndə heyətinin başçısı və AŞ PA-nın vitse-prezidenti seçildikdən sonra Azərbaycan haqqında həqiqətləri Avropaya və bu yüksək tribunadan bütün dünyaya çatdırılması prosesinə başladı. Təsadüfi deyil ki, AŞ PA-nın diqqətini bu problemə daha dəqiq və qərəzsiz yönəltməsi məhz bu dövrdə baş verdi. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, ermənilərin işğalçılıq siyasəti mötəbər qurum tərəfindən tanındı.

P.S. Dünyanın ən demokratik dövlətlərindən biri olan Amerika Birləşmiş Ştatlarının (ABŞ) Konstitusiyasının IV bölməsinin 3 maddəsində yazılır: “Başqa ştatların yurisdiksiyasında yeni ştatların yaradılması və təsis edilməsi qadağandır”. Göründüyü kimi, nəinki beynəlxalq aləmdə, hətta ABŞ çərçivəsində də ərazi bütövlüyünün və sərhədlərinin toxunulmazlığı prinsipi qorunur.

Digər tərəfdən 25 yanvar 2005-ci il tarixdə keçirilmiş Avropa Şurasının Parlament Assambleyasının qış sessiya iclasında “Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı” David Atkinsonun hazırladığı məruzədə Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal etməsi faktı birmənalı olaraq göstərildi. Həmçinin AŞ PA-da Dağlıq Qarabağda erməni separatizm və işğalçılıq aktının törədilməsi, eyni zamanda erməni silahlı qüvvələrinin Azərbaycan torpaqlarından çıxarılmasını tələb edən sənədə görə, 1 milyondan artıq qaçqın və məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin humanitar fəlakət səviyyəsində olduğu qeyd edilərək, tezliklə qaçqınların öz yerlərinə qayıtmaları üçün təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsinin zəruriliyini vurğulayıb.

2005-ci il yanvar ayının 31-də ABŞ Dövlət Departamenti Dağlıq Qarabağ konfliktinin sülh yolu ilə və yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmasının vacibliyini yenidən bəyan etmişdir.

15-17 may 2005-ci ildə Varşavada keçirilən Avropa Şurasının üzvü olan dövlətlərin dövlət və hökumət başçılarından növbəti zirvə görüşündə, Avropa Şurasının Baş katibi Terri Devis çıxışı zamanı Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olduğunu bəyan etdi.

ПРЕТЕНЗИИ АРМЯН ПО ОТНОШЕНИЮ К НАГОРНОМУ КАРАБАХУ НЕ ИМЕЮТ НИКАКОЙ ЮРИДИЧЕСКОЙ ОБОСНОВАННОСТИ

Право наций на самоопределение в виде полной независимости не может быть применено к Карабахскому конфликту.

*Рза Талыбов,
Магистрант факультета Международного Права
и Международных Отношений БГУ*

Вот уже несколько лет, как армяне пытаются отнять у Азербайджана Нагорный Карабах, и умело, пользуясь идеологией всех времен и объективно-субъективными ситуациями, они стараются выдвинуть этот вопрос всегда и везде. В настоящее время они намереваются осуществить так называемую идею “полной независимости” под поводом “права наций на самоопределение”. Вопреки реалиям XXI века, международным правовым нормам, особенно общепринятым решениям Лиссабонского саммита они выступают с необоснованными претензиями, основываясь на революционные теории, выдвинутые еще два века тому назад, большевицкую психологию и тактику. Таким образом, армяне по сей день выражают неуважение к международным правовым нормам, и уже 12 лет, как не выполняют положения наиболее влиятельной организации всего мира - Совета Безопасности ООН. Так, согласно общеизвестным положениям Резолюции ООН: 822, 853, 874 и 884, армянские войска должны быть выведены из оккупированных земель Азербайджана **немедленно, полностью и безоговорочно**. Однако реальность состоит в том, что армяне, наряду с невыполнением международных правовых норм, оккупировав 20% территории Азербайджанской Республики и подвергнув более 1 миллиона беженцев политическому, легальному и гуманитарному бедствию, при необходимости относятся к ним в соответствии с собственной прихотью.

Кстати, обратим внимание на историю возникновения “права наций на самоопределение”, о котором наши пресловутые соседи гласят во всеуслышанье. Так, в 1896 г. на прошедшем в Лондоне Международном Конгрессе было принято решение, основывающееся на революционную теорию. “... Конгресс объявил, что он - сторонник полного права на самоопределение и в поддержку пострадавших от военной и национальной монархии призывает сегодняшний рабочий класс к совместной борьбе против международного

капитализма” (Опубликовано в журнале “Новое Время” и в теоретическом журнале “Die Neue Zeit” Германской Социально-Демократической Партии, издаваемом в 1883-1923 гг. в Штутгарте). В то время решение на самоопределение считалось аналогичным, то есть синонимом автономности. Даже, при переводе итоговых документов с немецкого языка на русский после обсуждений на Конгрессе посвященной Польше, данный термин был указан как “автономность наций”. На летнем совещании Российских марксистов в 1913 г. отмечалось, что “решение наций на самоопределение еще не обозначает ее выведение (отделение) из общего состава, к тому же это создает наибольший национализм, что противоречит требованиям интернационала”. Тем самым выясняется, что лишь решение право на самоопределение в качестве культурной автономности считается максимальной демократией и минимальным национализмом.

Тут же рассмотрим историю возникновения “права наций на самоопределение”. Лондонский Международный Конгресс 1896 г. и Российская программа 1903 г. объявили данную формулу “искрой” революционного движения. “Право наций на самоопределение” входило еще в программы Российских марксистов (параграф 9). В своем произведении “Национальный вопрос и автономность” в 1909 г. Роза Люксембург отмечала, что это является наиболее оптимальным путем в борьбе против империализма и царизма, так как способно охватить все слои национального движения и может помочь нам достичь собственных целей. А Каутский говорил: “Идеи государственности в данной форме могут привести к массовым кровопролитиям и разрушению национально-духовных ценностей. Это крайне опасный симптом”. Когда-то именно из-за данной формулы Ленин обозвал Каутского “предателем” (ренегатом). В своей книге “Путь к власти”, написанной в 1909 г., Каутский отмечает, что “Это преследует целью, наряду с ослаблением и уничтожением действующей системы управления путем организации в местах национальной автономности, также предотвращение повторного восстановления прежней системы управления. На самом деле, это направлено к ... обоснованию многовекового взаимного недовольства испокон веков и борьбы. Именно в этом заключается цель революции. Если в первом случае это не получится, то в этом случае с целью достижения международной поддержки “националисты” будут стремиться показать собственную нацию как незаменимую или образцовую, а иногда - крайне измученную и эксплуатируемую нацию (К.Маркс, июнь. 1866 г. “Письмо Энгельсу”). Данные симптомы ярко выражаются в отношениях Польши к России и Ирландии к Англии”.

НАГОРНО-КАРАБАХСКАЯ АВТОНОМНАЯ ОБЛАСТЬ (НКАО)

НКАО организована на территории и в составе Азербайджана 7 июля 1923 г. в результате давления на Азербайджан Советской Россией (РСФСР) - Советского Союза (СССР), и после распада Советского Союза (СССР) ликвидирована как автономия в 1992 г с возвращением статуса существовавшего до 1923 года. Это Азербайджанская территория является одним из наиболее древних пунктов обитания в бывшем СССР. Азыхская пещера, Ходжалинское кладбище и близлежащие курганы, являющиеся неотъемлемой частью истории Азербайджана, относятся к неолиту и Медному веку. Карабах, как и другие территории Азербайджана, подвергшийся нападению Кавказской Албании в I веке н.э., Римской оккупации во II веке, нападением Сасанидов в IV веке, гуннов в VI веке и позднее сельджуков, был присоединен к России в составе Северного Азербайджана согласно Гюлистанскому Соглашению от 1813 г.

Обратившись к более древней истории ныне живущих в Азербайджане национальных меньшинств, можно увидеть, что в результате борьбы между армянской и Албанской церквями (при поддержке Царской России) местные албанские племена, гаргары и утии были постепенно армянизированы - Григоризированы. Таким образом, история показывает, что армяне не являлись аборигенами в Нагорном Карабахе, и основная беда началась с целенаправленным массовым переселением армян после присоединения Северного Азербайджана к России в 1813 г. В 1911 г. русский исследователь Н.И.Шавров в своей книге "Новая угроза русскому делу в Закавказье" пишет: "Нами переселено 1 миллион не относящихся к коренным жителям армян, из 1 миллион 300 тысяч проживающих ныне в Закавказье армян". [7] Только в течение двух лет - в 1826-1828 гг. в Закавказье переселилось 40 000 армян из Ирана и 80 000 из Турции, а на втором этапе переселения продолжились также в Нахичевань, Нагорный Карабах и Шемаху. В этом и заключается значение "местного, так называемого коренного-народа", которым и основываются армяне. Таким образом, в XX веке армяне начали специфическим образом осуществлять право наций и народов на самоопределение.

Испокон времен армяне стремились к осуществлению собственной коварной политики против Азербайджана, используя, военные, политические и экономические возможности то Царской России, то Советского Союза. Через несколько дней после того, как великий сын Азербайджанского народа Гейдар Алиев подал в отставку в Москве от руководства СССР - члена Политбюро ЦК КПСС и должности первого заместителя председателя Совета Министров СССР в 1987 г., академик Агамбекян заявил в Париже, что Нагорный Карабах относится к Армении.

Кроме того, так называемое “народное восстание” во имя присоединения к Армении в 1987 г., а также решение НКАО о присоединении к Армении и решение Армении о принятии НКАО в свой состав полностью противоречили тогдашней Конституции СССР. В то время руководство Советского Союза (СССР) во главе с М.С.Горбачевым целенаправленно и намеренно не провозгласило об этом. Это исторический - горький факт современности! Это и стало основой конфликта, продолжающегося в регионе по сей день - агрессии против Азербайджана.

А в 1991 г., после развала Советского Союза армяне в Нагорном Карабахе-на территории Азербайджана (и при анти законной поддержки Армянской Республики) решили использовать “право на самоопределение” и руководствуясь решением, принятым еще в 1898 г. и 1903 г., и направленным против международного колониализма - колониализма, обосновали собственные действия устаревшими идеями Ленина, и полностью утеревшими свое значение после II Мировой Войны.

Выдающийся специалист в области международного права, эксперт ООН по правам человека, профессор С.В.Черниченко говорил: “... Однажды, после моего выступления в Комиссии по Правам Человека ко мне подошла некая армянка (выпускница Дипломатической Академии) и попросила не говорить об армянском меньшинстве в Азербайджане и не развивать подобную мысль. “Потому что, господин профессор, - сказала она, - в Карабахе существует идея, что мы не армяне, а карабахцы, просто говорим на армянском языке. Иными путями невозможно оправдать будущую независимость Карабаха.” Затем профессор отметил: “... Однажды представитель Армении в ООН показал мне видеокассету военного парада в Нагорном Карабахе”. И сама передача, и команды, и тактическая подготовка, и объяснения были на русском языке, лишь в конце было промолвлено что-то по-армянски. И тем самым карабахцы (армяне) утверждают, что они “имеют особую культуру” и национальные организации”. Профессор говорил: “Интересно, почему русские на Украине, а украинцы в России не требуют автономность в качестве национальных меньшинств? Было бы смешно, если бы они потребовали еще и независимость”.

В лекциях, посвященных “Международной защите прав человека”, особо интересны также мнения и доводы профессора С.В.Черниченко. Произведения В.И.Ленина “О правах наций на самоопределение” и “Критические заметки о национальных вопросах” и их нормы потеряли свое значение после II Мировой Войны и даже при СССР, после соответствующего устава ООН. [1]

До сих пор существует определение И.В.Сталина о нации в международном праве. В своем произведении “Марксизм и национальный вопрос” от 1912 г. И.В.Сталин основывался на взгляды своего итальянского коллеги Манчени. Нация - это историческая общность людей, основывающаяся на общую

территорию, экономическую жизнь, язык, корень и общую культуру.[1] Позднее в 1917 году была Октябрьская революция, и сначала была создана Советская Россия (РСФСР), а в декабре 1922 г. - Советский Союз(СССР). Если в 1922 соглашение о союзе подписали всего 4 республики, то в 1936 г. их число достигло 12. В 1940 г. этот показатель достиг 15, с привлечением Прибалтийских республик - Литвы, Латвии и Эстонии. В Российской Федерации имелись 21 автономная республика, 1 автономная область и 9 автономных округов. Было сформировано собственное гражданство, территория, конституция и другие атрибуты каждой автономной республики.

В 1939-1945 гг., после II Мировой Войны фактор повторного раздела и передела мира постепенно привел к созданию новых суверенных государств. Освобождение Индии и Пакистана от Английских колоний в 1947 г., а также создание независимых государств - Китайской Народной Республики в 1949 г., Республики Куба в 1959 г., Алжира в 1962 г., в 1970-х годах ряд арабских государств и т.д. было неизбежным результатом данных процессов. Объединение Германии (1988), распад СССР и Югославии(1991) привело к образованию ряда новых суверенных государств в восточной Европе и на территории СССР. Наряду с этим, образованием Организации Объединенных Нации (ООН) в 1945 г. были определены общие единые принципы для всех нации и государств: согласно уставу ООН по вопросу права на самоопределение и урегулирование этого вопроса, в частности пункт 6 резолюции 1514 (XV) ООН от 14 декабря 1960 г. "Декларация о предоставлении независимости колониальным странам и народам" гласит: "... всякая попытка направленная на то, что бы частично и полностью разрушить национальное единство и территориальную целостность страны, несовместима с целями и принципами устава ООН"[3]

А в настоящее время требования 7-го пункта Статьи 2 Устава ООН грубо нарушаются Арменией. "Запрет вмешательства во внутренние дела других стран" - этот принцип нарушается нынешней Арменией (Республикой Армения) в качестве субъекта международного права с 1992 г. (с 1987 г. нарушала как государство-Армянская ССР в составе СССР).

А в Европе, в частности, во Франции совсем недавно подобному вопросу отнеслись согласно действующим международным нормам: В 1982 г. Франция официально объявила корсиканцев и бретонцев "малочисленными этническими народами", а в 21 июля 2000 г. дала корсиканцам широкую автономию, хотя те требовали независимость (именно такую же широкую автономию Азербайджан предлагает и для армянского меньшинства Нагорного Карабаха уже больше 10 -и лет). "Национально-культурная автономность", как и современное сегодняшнее международное право, является наиболее оптимальным вариантом для решения вопроса о праве наций на самоопределение.

Ст.65 Конституции Российской Федерации (РФ) отражает национально- исторические традиции и дух нации проживающих в тех территориях. Согласно принципам “право народов на самоопределение” сейчас в России (в составе РФ) 21 республика, 10 автономных округов и 1 автономная область (Еврейская Автономная Область) - всего 32 национальных образования. Автономия-широкое внутреннее самоуправление региона государства предоставляемое национальным меньшинствам. В многонациональном государстве этническая общность может самоопределится не только создав отдельное государственное образование в составе единого (данного)государства, но и в рамках национально-культурной автономии. **Например: в России больше 50 народов не имеют по той схеме своей государственности.**[5] [6]

Немало интересным является и тот факт, что почему исходя из принципа “право на самоопределение” (на которую ссылается армянское меньшинство Нагорного Карабаха Азербайджанской Республики) Еврейская Автономная Область созданная еще в 1934 году в составе Российской Федерации с территорией 36 тысяч кв. км.(Независимая Армения имеет 29 тысяч кв.км.) до сих пор , тем более после распада Советского Союза-СССР в 1991 года , не требует независимости, имея поддержку одной из сильнейших диаспор мира - еврейской диаспоры.? Мало того, они даже не изменили название автономии с 1934 года по сей день!!

С другой стороны ,интересно было бы знать , почему же армяне проживающие на территориях других государств (как пишут сами армяне ,что в Америке около 3-х миллионов, во Франции около 2-х млн. , в России больше 1,5 миллиона, в Грузии около 300 тысяч и.т. армян проживает) не требуют у них независимости?!

А в Азербайджане - в Нагорном Карабахе армянское меньшинство составляет приблизительно 84 тысяч и они ,как уже говорилось, после распада СССР -с 1991-года требуют независимость .Где логика ?

Это еще раз показывает не конструктивность армянских политиков и такие подходы армянского национализма составляет опасность для региона в целом ,в то время как, мировое сообщество занят освоением космоса, создается Европейский Союз (ЕС), передовые народы и государства интересуется решением проблем экологии и безработицей , параллельно идет большими темпами процесс глобализации -интеграции , достигает новый цивилизованный уровень региональное сотрудничество.

В результате продолжительной, принципиальной и успешной политики и целенаправленной стратегии, осуществляемой общенациональным лидером Азербайджана -Президентом Гейдаром Алиевым, наконец, 3 декабря 1996 г. в Лиссабонском саммите ОБСЕ было принято 3 принципа по решению Нагорно-карабахского конфликта:

1. Территориальная целостность Азербайджанской и Армянской Республик;

2. Правовой статус Нагорного Карабаха, его наивысшая автономность в составе Азербайджанской Республики (с правом на самоопределение);

3. Обеспечение безопасности Нагорного Карабаха и всего его населения, и выполнения обязательств сторон в области соблюдения правил по урегулированию конфликта.

Данные 3 пункта - принципа были поддержаны 53 государствами - членами ОБСЕ из имеющихся 54 - за исключением Армении.[3]

Таким образом, международные правовые нормы не дают претензиям армян никакого основания, т.е. претензии армян не обосновываются никакими современными и действующими международными правовыми нормами. Если ссылаться на большевистские рассуждения или колониальную психологию, армяне могут обосновать собственные мнения вышеуказанным образом, а это, как видно, более чем абсурдно в условиях современности.

С другой стороны, одним из наиболее важных международных юридических документов для решения конфликтов в данной сфере является Декларация, принятая в Генеральной Ассамблее ООН 24 октября 1970 г. Данная Декларация гласит: “Право нации(народов)на самоопределение: - ни коим образом не должно подразумевать поддержку или санкционирование действий, приводящих к полному или частичному нарушению или разрушению территориальной целостности и политического суверенитета!..” “Каждое государство должно воздержаться от действий, приводящих к полному или частичному нарушению территориальной целостности и независимости другого государства”.[5]

Аналогичные принципы нашли свое отражение также в Акте Хельсинки от 1975 г., итоговых документах Венских встреч от 1986 г. и конференции ОБСЕ 1990 г. Таким образом, в международном праве право наций на самоопределение и осуществление данного права ограничивается требованием о соблюдении территориальной целостности.

Президент Азербайджана Ильхам Алиев, еще после избрания руководителем Азербайджанской делегации в Парламентской Ассамблее Совета Европы(ПАСЕ) и вице-президентом ПАСЕ, начал процесс провозглашения истины об Азербайджане на всю Европу, а с этой высокой трибуны - на весь мир. Не случайно, что наиболее точное и объективное направление внимания ПАСЕ на данную проблему свершилось именно в этом периоде. Территориальная целостность Азербайджана и агрессорская политика, этническая чистка со стороны Армении против Азербайджана была признана данной влиятельной организацией.

P.S. 3-я статья IV Главы Конституции Соединенных Штатов Америки (США) - одного из наиболее демократичных государств мира гласит: “Создание и учреждение новых штатов в юрисдикции других штатов запрещается.” Как видно, принцип неприкосновенности территориальной це-

лостности и границ соблюдается не только в международном масштабе, но и даже в рамках США.

С другой стороны на собрании зимней сессии Парламентской Ассамблеи Совета Европы (ПАСЕ), проведённой 25 января 2005 года, в докладе Дэвида Аткинсона связанном с “ Нагорно-Карабахским конфликтом “ было отмечено об оккупации азербайджанских земель Арменией. В документе ПАСЕ, в котором говорится об армянском сепаратизме и захватнических актах, а также о выводе армянских вооружённых сил с территории Азербайджана, он так же отметил, о жизненных условиях более 1 миллиона беженцев, находящихся на катастрофическом уровне, и о необходимости принятия срочных мер для возвращения беженцев к себе на земли.

31 января 2005-года заявлением Государственного Департамента США вновь было подчеркнуто о необходимости решения Карабахского конфликта мирным путем и в рамках территориальной целостности Азербайджана.

15-17 мая 2005 года в Варшаве, на очередной встрече глав государств и правительств, Главный секретарь Совета Европы Терри Девис объявил о том, что Нагорный Карабах является неделимой частью Азербайджана.

THE ARMENIANS' PRETENSIONS AIMED AT THE UPPER KARABAKH HAVE NO LEGAL BASIS

**The right of nations to self-determination cannot be
applied in the case of the Upper Karabakh conflict**

Rza Talibov,

*Master student of the Faculty of International Law and
International Relations of Baku State University*

For the several years Armenians try to annex the Upper Karabakh from Azerbaijan and using skillfully the ideology of all periods as well as the objective and subjective situations they always and everywhere try to put forward this question. Now they intend to realize the so-called idea of the "entire independence" under auspices of "the nations' right to self-determination". Despite the realities of the 21st century and international legal regulations, especially the generally taken decisions of the Lisbon Summit they address with ungrounded pretensions basing upon the revolutionary theories, put forward two centuries ago as well as the Bolshevik psychology and tactics. Thus, till the present day Armenians manifest disrespect to the international legal regulations and have violated the judgments of the UN Security Council, the most powerful organization in the world for 12 years. So, according to the generally known regulations 822, 853, 874 and 884, the Armenian troops must be withdrawn from the occupied lands of Azerbaijan **immediately, entirely and implicitly**. But reality is that beside ignoring international law, occupied territory of Azerbaijan and caused political, legal and humanity suffering for the refugees. However, the reality is that besides the violation of the international legal regulations Armenians treat to them according to their own fancy.

Incidentally, let's pay attention to the history of the occurrence of "the nations' right to self-determination, about which our notorious neighbors declare in public. So, in 1896, the London International Congress took a decision basing upon the revolutionary theory. "... The Congress declared that it was adherent of the full right to self-determination of the nations and supporting those who suffered from the military and national monarchy and called on the present working class for the joint fight against the international capitalism" (Published in the magazine "Novoye Vremya" and Theoretical Magazine of the German Social & Democratic Party - "Die Neue Zeit", published in Stuttgart in 1883-1923). At that time self-determination was equivalent to autonomy. Even during the translation of the final documents from German into Russian after the discussions at the Congress devoted to Poland this term was specified as

“autonomy of nations”. It was noted at the summer conference of the Russian Marxists in 1913 that “the decision to settle own fate by any nation didn’t mean its detachment (separation) from the united composition and buy the way it caused the greatest nationalism, which contradicted to the International’s requirements.” So, it becomes clear that the only decision of people to self-determination as a cultural autonomy is considered as a maximal democracy and minimal nationalism.

Let’s consider at once the history of the occurrence of “the nations’ right to self-determination”. The London International Congress held in 1896 and the Russian Program of 1903 declared this formula as a “sparkle” of the revolutionary movement. “Nations’ right to self-determination” was included into the programs of the Russian Marxists (the 9th paragraph). Rose Luxemburg noted in her work titled “The national matter and autonomy”, written in 1909, that it was the most optimal way in the fight against imperialism and czarism because it made us able to cover all the levels of the national movement and could help us to achieve our goals. A. Kautzky said: “The ideas of the statehood in this form could bring mass bloodshed and destruction of the national & moral values. It’s very dangerous symptom”. Formerly due to this formula Lenin named Kautzky as a “betrayal” (a renegade). In his own book titled “The way to power”, written in 1909, he noted that “Besides the weakening and destruction of the valid control system by means of the local organization of the national autonomy it aims also at the prevention of the repeated restoration of the previous control system. Indeed, it’s directed towards... grounding of the mutual discontent since the centuries and the fight. It’s namely the aim of the revolution. If they fail in the first case then in order to achieve the international support the “nationalists” will try to prove their nation as indispensable or exemplary one and sometimes as severely tortured and exploited nation (Karl Marx, June, 1866. “ A Letter to Engels”). These symptoms are evidently manifested in the attitudes of Poland to Russia and Ireland to England”.

THE UPPER KARABAKH AUTONOMOUS COUNTY (UKAC)

UKAC was established on 7th of July 1923 as a result of the Soviet Russia’s suppression on Azerbaijan and was cancelled in 1992. It’s one of the most ancient dwelling points in the former USSR. The Azykh cave, Khodjaly cemetery and the nearby barrows are the integral part of the history of Azerbaijan and belong to the Late Stone and Copper Ages. Karabakh exposed to the aggression from Caucasian Albania in the 1st century A.D., Roman occupation in the 2nd century A.D., attacks from Sasanies in the 4th century A.D. and those by Huns in the 6th century A.D. and later by Saldjugs; then it was annexed by Russia within Northern Azerbaijan in accordance with Gulustan Agreement concluded in 1813.

Having referred to the more ancient history of the national minorities now living in Azerbaijan, it's possible to see that as a result of the fight between the Armenian and Albanian Churches (supported by tsarist Russia), the local Albanian tribes, Gargars and Uties were gradually Armenized i.e. Grigorized. So, the history proves that Armenians aren't the native people of the Upper Karabakh and the real problem started with the purposeful resettlement of Armenians after annexation of the Northern Azerbaijan by Russia in 1813. Startov, a Russian investigator, wrote in 1911 in his book titled "The new threat to the Russian works in the Transcaucasia": "We resettled one million of Armenians not belonging to the local inhabitants from those of one million and three hundreds of thousand". [7] Only within two years i.e. from 1826 to 1828 forty thousands of Armenians moved from Iran and eighty thousands of those from Turkey were resettled to Transcaucasia and at the second stage the resettlements were made also to Nakhchivan, the Upper Karabakh and Shamakhy. Namely it means the "local people" Armenians base on. Thus, in the 20th century Armenians began realizing the right to self-determination in specific ways.

For the centuries Armenians have been trying to implement their own guileful policy against Azerbaijan using military, political and economic aid of the Tsarist Russia and the Soviet Union. Several days later after Heydar Aliyev, a great son of Azery people resigned in Moscow from the USSR supervisor, i.e. a member of the Political Bureau of the CPSU Central Committee of the Soviet Union Communist Party and from the position of the First Deputy Chairman of the Council of Ministers of the USSR in 1987, academician Aghambegyan declared in Paris that the Upper Karabakh belonged to Armenia.

Besides it, the so-called "popular uprising" for the sake of annexation to Armenia in 1987 as well as the decision taken by the UGAC regarding joining Armenia and the decision taken by Armenia regarding acceptance of UGAC into its own composition entirely contradicted to the USSR Constitution of that time. At that time, the government of the Soviet Union (USSR) led by M.S. Gorbachov intentionally and deliberately failed to declare about it. It is an historical and a bitter experience of our time. And it was a base of the valid conflict in the region up to this day i.e. the aggression against Azerbaijan.

In 1991 after the collapse of the Soviet Union, Armenians in the Upper Karabakh on the territory of Azerbaijan decided to use "the right to self-determination" and taking into the consideration the decisions, accepted in 1898 and 1903 and directed against the international colonization, based their own actions on Lenin's obsolete ideas, which entirely lost their meaning after World War II.

Professor S.V. Chernichenko, a famous specialist in the field of international law and UN Human Right expert said: "... Once after my speech at the Human Rights Commission, an Armenian lady (a graduate of the Diplomatic

Academy) came up to me and asked me not to mention the Armenian minority in Azerbaijan and not to deliberate this idea later. She said: "You see, Doctor, there's an idea in Karabakh that we're not Armenians, but Karabakh's people just speaking the Armenian language. Otherwise, it would be impossible to justify the future claim of independence of Karabakh." Then the professor noted: "... Once a representative from Armenia in UNO showed me a videocassette of the military parade held in the Upper Karabakh. Both the broadcasting itself and the orders as well as the tactical preparation and explanations were in the Russian language and only at the end something was said in Armenian. In that way the Karabakh's people (Armenians) allege that they have "a special culture" and national organizations." The professor had said: "I wonder why Russians in the Ukraine or Ukrainians in Russia don't require an autonomy as the national minorities? It would be funny if they required also the independence".

The lectures devoted to the "International Protection of Human Rights" contain professor S.V.Chernichenko's interesting opinions and arguments. V.I. Lenin's works titled "The nations' rights to self-determination" and "Critical notes about national matters" and their regulations lost their significance after World War II and even at the time of the USSR after the UN appropriate Regulations. [1]

Till now I.V. Stalin's definition of a nation exists in the international law. In his own work titled "Marxism and a national matter", written in 1912 I.V. Stalin based upon the reflections by Manchenne, his Italian colleague. Nation is an historical unit of people basing on the common territory, economic life, language, roots and common culture. Later the October Revolution took place and firstly the Soviet Russia and further the Soviet Union was established in December 1922. Although only four republics concluded the Uniting Agreement in 1922, their number increased to 12 in 1936. This index came to 15 in 1940 after involvement of three Baltic Republics i.e. Lithuania, Latvia and Estonia. The Russian Federation contained twenty-one autonomous republics, one autonomous county and nine autonomous districts. Each autonomous republic has own established citizenship, territory, Constitution and other attributes.

For the period of 1939-1945, after World War II, the world's redistribution factor gradually led to the establishment of the new sovereign states. Liberation of India and Pakistan from the Great Britain's oppression in 1947, as well as the establishment of independent states i.e. the Chinese People's Republic in 1949, the Republic of Cuba in 1959, Algeria in 1962, a number of the Arabic countries in the 70-th years etc. were the inevitable results of these processes. The unification of Germany (1988), collapse of the USSR and Yugoslavia (1991) brought an appearance of a number of the new sovereign countries in the Oriental Europe and on the territory of the former Soviet

Union. In addition to it, the general principles for all nations and states were determined after the appearance of the UNO in 1945: according to the UN regulations concerning the matter of peoples' right to self-determination and the settlement of this matter (in particular point 6 of the UN resolution 1514 (XV), adopted on the 14-th of December 1960). The Declaration of independence to the colonial countries and peoples says: "each attempt directed to the particular or entire destruction of the national unity and territorial integrity is incompatible with the goals and principles of the UN regulations". [3]

But now, the requirement of the provision of the 7-th item of the Clause 2 of the UN Regulations are being grossly violated by Armenia. "The prohibition of interference into internal affairs of other countries" is being violated by present Armenia (as a subject of international law since 1992) and was violated when Armenia was a part of the USSR (since 1987).

But in Europe, in particular in France, the authorities have treated to this question according to the acting international norms. In 1982 France officially declared Corsicans and Bretons as "the scanty ethnic peoples" and on the 21st of July 2000 provided Corsicans with a wide autonomy despite the fact that those required an independence (the same wide autonomy is being offered to the Armenian minority of the Upper Karabakh by Azerbaijan). "The national and cultural autonomy" as well as the up-to-date international law is the most optimal way to the settlement of the matter regarding the nations' rights to self-determination.

The 65-th article of Russian Federation's Constitution reflects the national and historical traditions and a spirit of the nations living on its territories. According to the principles of the peoples' right to self-determination there are 21 republics, 10 autonomous counties and an autonomous district (oblast) - the Jewish Autonomous district in Russian Federation. On a whole there are 32 national formations. Autonomy - is a wide internal self-governance of the state's region given to a national minority. In multinational state an ethnical community can be self-determined not only by the way of the establishment of a separate state formation within united state, but within the framework of a national and cultural autonomy. **For example: more than 50 peoples don't have their own states according to that scheme in Russia. [5] [6]**

Another interesting fact is why the Jewish Autonomous District (established in 1934 and which has a territory of 360000 square miles - an independent Armenia has 29000 square miles), supported by the most powerful Diaspora in the World i.e. the Jewish Diaspora, doesn't demand an independence till now after the collapse of the Soviet Union in 1991. They have not changed the name of the autonomy since 1934!!

On the other hand, it would be interesting to know why Armenians, living in other countries (as they themselves write that there are more than 3 million of Armenians living in the USA, 2 million - in France, 1,5 million - in Russia, 300.000 - in Georgia),

don't demand an independence from them?!

But in Azerbaijan - in the Upper Karabakh there are approximately 84.000 Armenians and as it was said above, they demand an independence since the collapse of the USSR in 1991. Where is a logic?

It shows again that the Armenian policy is not constructive and such approaches of the Armenian nationalism bear a real threat to the region on a whole. Now, when the world community is engaged in the investigations of the space; the European Union is being built, the advanced peoples and countries are interested in the solution of the ecological and unemployment problems; the process of the globalization and integration is on the way, the regional cooperation is achieving a new civilized level.

As a result of the stable, principal and successful policy as well as the purposeful strategy, realized by Heydar Aliyev, The National Leader of Azerbaijan, at last, on 3rd of December 1996 the OSCE Lisbon Summit accepted three main principles on the settlement of the Upper Karabakh conflict:

- 1. Territorial integrity of the Azerbaijan and Armenian Republics;**
- 2. The legal status of the Upper Karabakh as well as its widest autonomy as a part of the Azerbaijan Republic (with the right to self-determination);**
- 3. Provision with safety of the Upper Karabakh and all of its inhabitants, as well as fulfillment of the obligations of the Parties Concerned in the field of the maintenance of the rules on the conflict's settlement.**

These three items - principles were supported by fifty-three states - OSCE members among the existing fifty-four, except for Armenia.

Thus, the international legal regulations don't give to Armenians' pretensions any basis i.e. their pretensions aren't based upon any modern and valid international legal regulations. Referring to the Bolshevik reflections on the colonial psychology, Armenians may ground their own opinions by the above-mentioned way, and it is more than a preposterous step.

On the other hand, the Declaration accepted at the UNO General Assembly on the 24th of October 1970 is one of the most important international legal documents for the settlement of the conflicts in this sphere. This Declaration says that "the right to self-determination shouldn't imply in no case any support or confirmation of the actions causing a full or a partial violation or destruction of territorial integrity and political sovereignty!.." "Each state must restrain itself from the actions causing full or partial violation of a territorial integrity and independence of another state".

The same principles are mentioned also in the Helsinki Act of 1975 and the final documents of the meetings in Vienna in 1986 as well as the OSCE Conference held in 1990. So, in international law the right of nations to self-determination as well as its realization are restricted by the requirement regarding a maintenance of the territorial integrity.

After Ilham Aliyev, the President of Azerbaijan, was elected a chairman of the Azerbaijanian delegation at the Parliament Assembly of the Council of Europe and a vice-president of the PACE, he commenced the process of proclamation of the realities about Azerbaijan to the whole Europe and from this highest tribune - to the rest of the world. It's not occasional that the most exact and objective attention paid by the PACE to this problem took place namely at this time. The territorial integrity of Azerbaijan as well as the aggressive policy of Armenia were admitted by this influential organization.

P.S. The 3-rd article of the 4-th chapter of the US Constitution, one of the most democratic states in the world specifies: "Both formation and establishment of the new states within the jurisdictions of the other existing ones are prohibited." As we see, the principle of the inviolability of the territorial integrity and borders is followed not only in the international scale but even within the frames of the USA.

On the other hand, report on occupation of azeri lands by armenians, prepared by David Atkinson was presented on the winter session of the council of Europe Parliamentary Assembly held on the 25th january 2005 and devoted to the Upper Karabakh conflict. He also mentioned the point in the PACE report about the armenian occupation and with drawal of armenian military forces from azerbaijan territory, and the terrible living conditions of 1 million refugees in azerbaijan. He stressed on the necessity of taking immediate measures for refugees to return to their homelands.

On the 31-st of December 2005 the statement of the US State Department stressed again on a necessity of the peaceful solution of the Upper Karabakh conflict within the frames of the territorial integrity of Azerbaijan.

At the meeting of heads of states-members of PACE held on may 15-17 2005, the General secretary announced that Upper Karabakh is a part of Azerbaijan.

Использованная литература

1. В.И. Ленин “Право на самоопределение” , И.В. Сталин
“Марксизм и национальный вопрос” История революции,
1936 ,Москва, стр.115
2. К. Маркс и Ф. Энгельс избранные сочинение.
1931, стр.250, XXIV
3. “Международные акты о правах человека “ Сборник докумен
тов. Москва 1999г, с.99, с.693.
4. Черниченко С.В., Курс лекций о “Право на самоопределение”
интернет сайт.
5. Кутафин О.Е., Курс лекций “Государственное право Российс
кой Федерации”.
6. Конституционное право России в вопросах и ответах. Москва
2003г. стр150.
7. Шавров Н.И. “Новая угроза русскому делу в Закавказье”
1911, С.П.

**ERMƏNİLƏRİN DAĞLIQ QARABAĞLA
BAĞLI İDDİALARININ HEÇ
BİR HÜQUQİ ƏSASI YOXDUR**

**ПРЕТЕНЗИИ АРМЯН ПО ОТНОШЕНИЮ К
НАГОРНОМУ КАРАБАХУ НЕ ИМЕЮТ
НИКАКОЙ ЮРИДИЧЕСКОЙ
ОБОСНОВАННОСТИ**

**THE ARMENIANS' PRETENSIONS AIMED AT
THE UPPER KARABAKH HAVE
NO LEGAL BASIS**

A 0802000000-117
082-05

© “Çaşıoğlu” nəşriyyatı, 2005.

ISBN 978-9952-37-423-0

Çapa imzalanıb 17.05.2005.
Formatı 60x90 ¹/₁₆. F.ç.v. 1,5. Ş.ç.v. 1,5.
Sifariş №346. Sayı 500 nüsxə.

“Çaşıoğlu” mətbəəsi.
Bakı ş., M.Müşfiq küç., 2a.
Telefon: 447-49-71.